

ประชาชนมีสิทธิจะได้รับรู้อะไรบ้าง

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 เป็นกฎหมายที่รองรับ “สิทธิได้รู้” ของประชาชนโดยได้กำหนดสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ และ กำหนดหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อรองรับและคุ้มครองสิทธิของประชาชนไปพร้อมกัน โดยมีแนวคิด หลักการเพื่อ

1. ให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ โดยกำหนด ข้อยกเว้นให้ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการมีส่วนร่วมในการ กำหนดนโยบายและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้เป็นไปอย่างโปร่งใส อันเป็นหลักการ พื้นฐานที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสังคมประชาธิปไตย
2. รongสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการที่อยู่ในครอบครองของ หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ สิทธิได้รู้ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐนำลงพิมพ์ในราช กิจจานุเบกษา สิทธิในการตรวจสอบข้อมูลสิทธิในการขอข้อมูลข่าวสารอื่นใด ของ ราชการนอกจากข้อมูลที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว หรือจัดไว้ให้ประชาชนเข้า ตรวจสอบได้ สิทธิในการขอรับสำเนาหรือขอให้รับรองสำเนาถูกต้อง สิทธิในการขอ ดู หรือขอให้แก้ไขข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนจากหน่วยงานของรัฐ สิทธิคัดค้าน การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของตนภายในกำหนด สิทธิ ในการร้องเรียน และสิทธิในการอุทธรณ์
3. ข้อมูลข่าวสารของราชการเกือบทั้งหมดหรือส่วนใหญ่ จะต้องสามารถเปิดเผยได้ ภายใต้หลักการที่ว่า “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” โดยข้อยกเว้นจะมีได้ เฉพาะกรณีที่มีกฎหมายกำหนดว่าไม่ต้องเปิดเผยเท่านั้น